

PARTIDELE POLITICE DIN JUDEȚUL TREI SCAUNE ȘI STAREA DE SPIRIT A POPULAȚIEI ÎN ANUL ELECTORAL 1946 ÎN VIZIUNEA RAPOARTELOR LEGIUNII DE JANDARMI

Dan Baicu

Legiunea de jandarmi Trei Scaune a luat ființă în procesul de unificare administrativă a României după Marea Unire ca instituție de ordine publică cu o pondere deosebită în cadrul autorității de stat.

În perioada interbelică, Legiunea de Jandarmi și-a îndeplinit cu profesionalism misiunile specifice, potrivit Legii de organizare și funcționare a jandarmeriei, în slujba ordinii de stat și de drept.

Este de relevat faptul că, aflată în slujba intereselor de stat jandarmeria, prin statutul său s-a situat în afara disputelor politice, aspect valabil și pentru județul Trei Scaune, în perioada interbelică.

După eliberarea județului de sub ocupația străină în 1944, Legiunea de Jandarmi s-a numărat printre instituțiile ce urmau să restabilească autoritatea statului român în această zonă. Este știut faptul că reinstaurarea realei administrații românești în Trei Scaune a eșuat ca urmare a intervenției Comisiei Aliate (Sovietice) de Control situație menținută și după 6 martie 1945.

Din documentele vremii se remarcă și în ce privește această componentă militară începutul deformării misiunii pentru care a fost creată printr-o politizare excesivă, începând cu instaurarea guvernării Frontului Național Democrat. Ordinele și instrucțiunile de la eșaloanele superioare - Inspectoratul General al Jandarmeriei și minister se referă și la urmărirea scenei politice în ansamblu mai ales în preajma alegerilor parlamentare din 1946, an când ministeriatul internelor a fost atribuit lui Teohari Georgescu.

Materialul de arhivă ce reflectă viața politică din vara-toamna anului 1946 oferă cercetătorului posibilitatea de a remarca nu doar un șir de partide grupate în "B.D.P." și "opozitie" ci un spectru mult mai larg cuprinzând starea socială și materială a populației, relațiile interetnice și nu în ultimul rând starea de spirit din județ.

Rapoartele Legiunii surprind prin obiectivitate, semn că aservirea instituției unor scopuri politice nu se ridicase încă la cotele scontate. De aceea poate surprinde realismul unor asemenea documente cu referire la compoziția organizațiilor partidului comunist și a uniunii populare maghiare precum și atitudinea populației românești față de acestea și adeziunea ei la partidele "istorice" - țărănist și liberal. Pe de altă parte sunt relatate posibilitățile materiale și de altă natură de care se bucura propaganda electorală a B.P.D. comparativ cu permanenta urmărire a activității partidelor "istorice" etichetate drept "reacționare" în ordinele provenite de la eșaloanele superioare, dar mai puțin în rapoartele întocmite.

În județul Trei Scaune, activau: P.C.R., P.S.D., Frontul Plugarilor și Uniunea Populară Maghiară, grupate în blocul Partidelor Democratice și - sporadic - Partidul Național Țărănesc și Partidul Național Liberal.

Legiunii de Jandarmi îi revenea deci ingrata misiune de a se implica în urmărirea desfășurării campaniei electorale.

Vom cita în acest context o serie de izvoare surprinzător de relevante pentru momentul istoric pentru care au fost create:

Inspectoratul general al Jandarmeriei, confidențial personal. Ordin circular Nr.37.026 din 14 august 1946, București.

Din informațiile receptate în numeroase puncte ale țării, se constată ca o primă consecință a perioadei premergătoare alegerilor, agitațiuni în rândurile populației rurale, rezultantă directă a propagandei elementelor reacționare încadrate în partidele istorice și alte organizațiuni subversive.

Jandarmeria, care este responsabilă ordinii și siguranței pe teritoriul rural, are obligațiunea legală să intervină din timp pentru menținerea liniștei în teritoriu.

În acest scop, Inspectorii și Comandanții de Legiuni personal și prin organele subalterne, vor lua imediat următoarele măsuri: 1. Fiecare inspector și Comandant de legiune se va orienta direct pentru a cunoaște exact starea de spirit a populației rurale și atitudinea ei în legătură cu apropiatele alegeri stabilind următoarele concluziuni:

a) *În ce măsură activează partidele din F.N.D. și cele din opoziție pentru reușita lor în alegeri;*

b) *Care este priza în rândul maselor populare a Programului Platformă a Partidelor Democrat față de programele afișate de opoziție;*

c) *Pe ce se poate conta sigur în reușita alegerilor și care sunt regiunile sau localitățile unde reușita în alegeri a B.P.D. nu se întrevăde;*

d) *Ce măsuri urmează a se aplica pentru canalizarea maselor populare în rezervă pe linia democrată a F.N.D.*

2. *Se vor stabili precis mijloacele de acțiune utilizate de opoziție și îndeosebi dacă se confirmă faptul că opoziția își organizează echipe înarmate sau neînarmate sub diferite pretexte (...)*

*Inspector General al Jandarmeriei
General de C.A. Anton*

*Directorul Siguranței și Ordinii
Publice
Colonel N. Stoicescu¹⁾*

Conformându-se acestui ordin, rapoartele Legiunii de Jandarmi Trei Scaune dau răspuns fiecărui punct din cuprins:

*Legiunea de Jandarmi Trei Scaune
Bir. Poliției
Dare de seamă asupra situației politice - 29 aug. 1946*

În general starea de spirit a populației, pe raza acestei regiuni (Trei Scaune - n. n.) este liniștită iar situația politică în legătură cu apropiatele alegeri evoluează normal, fără incidente importante.

Partidele din FND. activează intens, prin propagandă ce o desfășoară atât prin adunări publice, echipe de propagandă cât și prin răspândire de manifeste și prin orice ocazie.

În ceea ce privește opoziția. face o propagandă foarte slabă limitându-se la manifestațiuni de la om la om iar în câteva localități s-au afișat manifeste și lozinci ale partidelor istorice... O comparație între ceea ce a realizat B.P.D. și partidele din opoziție nu se poate face întrucât partidele opoziției nu au răspândit propriu zis programele lor în raza acestui județ... În comunele cu populație românească este necesar a se trimite echipe de propagandă de la centru, români, întrucât actualele echipe de propagandă ale Blocului Partidelor Democratice din acest județ sunt formate din unguri... În comunele cu populație maghiară este necesar a se verifica dacă conducătorii locali ai Uniunii Populare Maghiare sunt loiali B.P.D. ...

Comandantul Legiunii Maior (...)²)

Legiunea de jandarmi Trei Scaune

-Dare de seamă asupra situației politice - 16 aug. 1946

Nu se poate face de pe-acum o apreciere justă cu privire la ce se poate conta în reușita alegerilor. Credem că totuși se poate conta în reușita alegerilor. Credem că totuși reușita va fi a B.P.D. iar localități unde se poate conta pe ceva din partea partidelor din opoziție ar fi Ormeniș, unde preotul și învățătorul au fost maniști, Aita Seacă, Aita Medie, Belin și Aita Mare, unde se poate ca opoziția să conteze pe ceva voturi pe considerațiunea că sunt foști refugiați români ce au avut de suferit din partea ungarilor... Un pericol în mijlocul populației de la sate sunt foștii prizonieri care se înapoiază din U.R.S.S. ce vorbesc față de învinii lor că au trăit foarte rău și acum refuză să se integreze în partidele de stânga... Rămâne a se vedea care va fi atitudinea celor încadrați în U.P.M. pentru că sunt zvonuri că se intenționează formarea unui partid maghiar și că foarte multă populație din aceștia se va reține de la vot.

Comandantul Legiunii Maior (...)³)

Legiunea de Jandarmi Trei Scaune

Sectorul Ozun .

Dare de seamă asupra situației politice - august 1946

În ce privește partidul comunist, acesta va activa cum trebuie dar are printre membrii lui și oameni care s-au înscris numai pentru a scăpa de răspunderea faptelor ce le-au săvârșit în timpul ocupației maghiare și care în ascuns desfășoară o politică șovină dinire cele mai înfocate iar majoritatea populației maghiare nutrește aceleași sentimente și nu vrea să declare nimic.

Comandant sector

Slu. (...)⁴)

Legiunea de Jandarmi Trei Scaune

Dare de seamă asupra situației politice - 16 aug. 1946

Confidențial

În ziua de 8 septembrie 1946 a avut loc primul congres al Frontului Plugarilor din Jud. Trei Scaune în or. Sf. Gheorghe unde au luat parte delegații frontului din toate comunele cu populație românească și mixtă precum Iarăș, Vâlcele, Brețcu, Lunca Călnicului, Băcel, Arini, Zagon, Comolău, Dobolii de Jos și Arcuș precum și o mare parte din populația orașului Sf. Gheorghe. Adunarea a avut loc în Piața Libertății unde a vorbit Dl. Ministru Zăroni despre înfăptuirile Guvernului Democratic. Manifestarea a decurs în liniște... În ce privește programele opoziției, ele nu sunt afișate până în prezent așa încât nu se poate vorbi de o comparație între ce a realizat B.P.D. și partidele de opoziție.

*Comandantul Legiunii
Maior(...)⁵⁾*

*Legiunea de Jandarmi Trei Scaune
Dare de seamă din 14 sept. 1946*

Partidul comunist a avut ședințe în toate comunele prin comitetele de plasă în ziua de 11 sept. 1946, delegați ai partidului comunist din Tg. Mureș au ținut o conferință în comuna Bășanii Mari unde au luat parte circa 30 de persoane. U.P.M. a ținut întruniri în ziua de 9 sept. 1946 în Comuna Micloșoara, unde a luat parte un număr restrâns de membrii... Localitățile unde nu se întrevide reușita în alegeri pentru guvern sunt: Lunca Călnicului, Băcel, Vâlcele și Covasna (sectorul Voinești) - în acestea a prins mult propaganda manistă. Propaganda opoziției se bazează mai mult pe problema reprezentării elementului românesc la conducerea comunelor plășilor și județului unde, spun ei, totul este condus numai de unguri. A început de asemenea să arate în propaganda pe care o face că în listele Blocului Partidelor Democratice pentru alegerile parlamentare sunt numai unguri, la U.P.M. La partidul comunist și partidul social democrat sunt numai unguri și un singur român reprezentând Frontul Plugarilor.

*Comandant
Maior(...)⁶⁾*

*Sectorul jandarmi Covasna
Către
Legiunea de Jandarmi Trei Scaune*

În acest teritoriu (județul Trei Scaune - n.n.) având în vedere că românii sunt în minoritate, reușita Blocului Partidelor Democratice este sigură... Opoziția acționează pe ascuns și aceste partide (simpatizanți - n. n.) sunt numei în comunele locuite de români... În Voinești-Covasna toți locuitorii sunt maniști. Chiar și unii conducători ai Frontului Plugarilor simpatizează pe Maniu... Românii speră că aceste partide le va face dreptatea ce pretind că o au.

*Șef sector
Plutonier Major (...)⁷⁾*

*Legiunea de Jandarmi Trei Scaune
Sectorul Baraolt*

În comuna Aita medie, la 4 septembrie 1946 a jost o întrunire a Frontului Plugarilor vorbind Dl. Inspect. Școlar Vasilescu din Sf. Gheorghe la un foarte mic număr de locuitori... În rândurile populației din această plasă (Baraolt - n.n.) nu se poate face de pe acum un bilanș în vederea alegerilor însă membrii înscriși în B.P.D. sunt foarte puțini iar populația maghiară este încadrată în U.P.M. ... Ca măsuri de aplicat în această regiune pentru canalizarea maselor pe o linie democrată este ca să se facă o curățenie de elemente șovine și necinstite încadrate în partidul comunist în special... Dacă se va reuși ca guvernul să atragă de partea sa prin voturi populația maghiară, atunci reușita alegerilor în această regiune este sigură.

Facem aceste aprecieri denarece se zvonește cu toată precauțiunea că U.P.M. s-ar alătura reacțiunei, fiind nemulțumită de atitudinea partidului comunist unde s-au încadrat prea mulți dintre fasciști (horti, nilași, imredi). Echipe înarmate ale opoziției nu am identificat.

*Comandant sector
Plut. Maj. (...) ⁸⁾*

Legiunea de Jandarmi Trei Scaune - Postul Otteni

Dare de seamă asupra stării de spirit a populației rurale și activitatea ei în legătură cu apropiatele alegeri.

... Populația nu are cunoștiință și nu este convinsă pe deplin de programul platformei decât foarte sumar. În special maghiarii șovini stau... sub rezerva scopului urmărit ce se va realiza mai târziu...

Populația din comuna Zălan are o oarecare teamă de P.C. pe chestiunea procedurii brutale ce a folosit-o în primăvara anului 1945 când internase în lagăr mai multe persoane nevinovate. În prezent populația nu are înclinațiuni nici la dreapta nici la stânga, părând a avea teamă de partidul comunist.

*Șeful postului Jandarmi Otteni
Plut. Maj. ss. ⁹⁾*

*Legiunea de Jandarmi Trei Scaune
Postul de Jandarmi Micfalău*

Dare de seamă înlocuită cf. Ord. Nr.75 /S/ 1946 al Insp. Jand. Brașov cu privire la situația politică.

... Comuna Micfalău cu populație Maghiară și Română este încadrată în partidul comunist, Frontul Plugarilor și U.P.M. restul partidei nu au organizații - Partidul țărănist (Maniu) și Liberal (Brătianu).

Din organizațiile F.N.D. activează mai intens U.P.M. care într-o bună măsură denaturează latura politică democrață transportând-o într-o acțiune șovină reacționară care

determină populația în general să abțină de la manifestații. În comuna Bicsad U.P.M. manevrează tineretul în direcția șovinismului reacționar cu tendințe revizioniste în timp ce vârstnicii se abțin de la aceste acțiuni făcând lucrând pe ascuns în aceeași direcție... Frontul Plugarilor are încadrați pe români... Se poate conta pe 9% din gruparea comunistă și Frontul Plugarilor restul - din U.P.M. ... Ca măsuri ce urmează a se aplica - restrângerea libertăților acordate organizațiilor U.P.M. prin excluderea celor ce denaturează politica democratică... Opoziția nu are înființate organizații locale...

Șeful postului Micfalău
Plutonier (...)¹⁰⁾

Secția jandarmi Ozun către
Legiunea de Jandarmi Trei Scaune - Biroul Poliției
F.F. Urgent

...Partidul comunist din comuna Ozun, odată pe săptămână ține adunări la reședință cu care ocazie dă îndrumări de felul cum trebuie făcută propaganda la sate... Frontul Plugarilor la fel, activează în fiecare comună prin adunări... Partidul Social Democrat nu are prea mulți aderenți în raza sectorului, totuși acești câțiva activează pentru reușita guvernului...

...Nu se poate conta pe reușita Guvernului în comuna Lunca Călnicului, Băcel și o parte din comuna Dobolii de Jos unde majoritatea populației este manistă și brătienistă... Mașini cu propagandiști din partea partidelor de opoziție trec prin localitățile unde nu sunt posturi de jandarmi strigând "Trăiască Iuliu Maniu", "Trăiască Partidul Național Țărănesc".

...Sindicatelor muncitorești nu activează în direcția politică ocupându-se numai de revendicările muncitorești. Apărarea patriotică nu activează cu nimic, la fel și Uniunea femeilor antifasciste. Frontul Unic Muncitoresc activează prin echipe de propagandă și manifestații cu caracter politic. ARLUS activează prin ședințele ținute în care sunt expuse realizările Guvernului... Președintele U.P.M. cu ocazia întrunirilor ce le prezidează amintește încontinuu populației maghiare că nu trebuie să uite că majoritatea populației din Ardeal sunt unguri și deci odată și odată tot se va face dreptate Ungariei... În principiu, este de acord cu programul B.P.D....

Comandantul sectorului de jandarmi Ozun
Plut. maj. (...)¹¹⁾

Sectorul de jandarmi Sf Gheorghe
Către
Legiunea de Jandarmi Trei Scaune
F. Urgent

...Neînțelegeri în organizațiile politice în raza satului Olteni sunt provocate pe motivul că șeful partidului comunist și anume..., a amenințat că în preajma alegerilor vreo cinci persoane din comună vor fi arestate. În comuna Bodoc, șeful partidului comunist organizează adunări în contra autorităților comunale. Pentru aceasta este urât de populație deoarece provoacă neînțelegeri și spaimă...

Comandantul sectorului

Plut. maj. (...) ¹²⁾

Sectorul de jandarmi Covasna

-Dare de seamă cf. Ord. 6945/1946 al Legiunii

...Partidele din B.P.D. activează intens în vederea alegerilor și se bucură de încredere, în special U.P.M. este cea mai activă... Se poate conta pe reușita în alegeri a B.P.D. ... Ca simpatie, U.P.M. este pe primul loc fiind o organizație pur maghiară... Opoziția nu a organizat echipe înarmate.

Comandant sector

Plut. maj. (...) ¹³⁾

Legiunea de Jandarmii Trei Scaune

Biroul Poliției și Siguranței

Dare de seamă asupra situației politice

...La 15 septembrie, Frontul Plugarilor a ținut o adunare la Zăbala iar la 20 septembrie U.P. Maghiară la Belin.

În afară de adunările de mai sus s-au ținut două ședințe la Prefectura Județului Trei Scaune, în Sf. Gheorghe, la care au luat parte autoritățile administrative, subofițerii de la Legiune, comandanții de sectoare, când s-au pus bazele secției militare a ARLUS.

Opoziția nu și-a evidențiat cu nimic existența. Au luat ființă casele alegătorilor în majoritatea localităților. Adeziunea la Programul-Platformă este tot mai numeroasă. Populația, în special cea maghiară, își manifestă speranța în reușita în alegeri a B.P.D. Mai greu convinsă este populația românească din unele localități unde procentul pentru B.N.D. este mult sub 50%, restul trecând la PNL și PNȚ. (Brătianu și Maniu)... În B.N.D., grupul cel mai puternic este format din U.P.M., comuniștii și mai puțin Frontul Plugarilor. Opoziția rămâne mai puternică în unele localități cu populație românească...

Comandantul legiunii

Maior (...) ¹⁴⁾

Sectorul de jandarmi Baraolt

Către Legiunea de Jandarmi Trei Scaune

...La 22 septembrie, în comuna Baraolt a avut loc o întrunire politică unde au participat toți șefii și reprezentanții partidelor din B.P.D : Frontul Plugarilor, Partidul Comunist, Partidul Social Democrat și U.P.M. În masele populare programul-platformă al B.P.D. este acum bine cunoscut și este primit cu multă simpatie. ...Regiuni și localități unde nu s-ar întrevede reușita în alegeri a Guvernului nu avem, doar bănuiala că în comunele unde sunt puțini români cum este Ormeniș, Aita Seacă, Aita Medic și Belin aceștii ar opta să voteze cu

unul din partidele opoziției...sunt de asemenea zvonuri că în U.P.M- sunt înscriși reacționari și revizionisti... cu sentimente antiromânești care, în 1944, ca voluntari ai Hitleriștilor au tras cu mitraliera împotriva trupelor române și sovietice... De la astfel de organizație ne putem aștepta oricând la întorsături politice surprinzătoare...

... Echipe înarmate opoziția nu are. Între membrii Frontului Plugarilor sunt mulți care privesc cu simpatie partidele istorice...

Comandant sector .

Plut. maj.(..)⁽⁵⁾

Legiunea de Jandarmi Trei Scaune

Dare de seamă asupra situației politice în județul Trei Scaune - octombrie 1946.

... Platforma-program a B.P.D. continuă să fie explicată alegătorilor de conducători organizațiilor locale... Localitățile în care se poate presupune că B.P.D. nu va avea peste 50% din voturi sunt cele cu populație românească unde opoziția va avea mai multe simpatii.

... În sânul U.P.M. se zvonește că ar fi vorba de o ruptură care ar urma să creeze o nouă fracțiune, aceea a ungarilor, care nefiind de acord cu conducerea oficială a U.P.M. s-ar organiza sub denumirea de "Partidul Social Maghiar", cu înclinații spre opoziție. Aceste zvonuri deocamdată nu s-au concretizat. .

... Populația din județ se observă a înclina cu simpatie față de U.P.M., Frontul Plugarilor și Partidul Social Democrat. Partidele de opoziție sunt aproape inexistente cu excepția unei reduse propagande de la om la om și aceasta numai în comunele cu populație românească... După cum se prezintă situația în prezent, în alegeri reușita deplină o va avea B.N.D.

Comandantul Legiunii

Maior(..)⁽⁶⁾

Sectorul de Jandarmi Covasna

Către,

Legiunea de Jandarmi Trei Scaune.

Este cert că populația, în majoritatea ei de pe ruza acestui sector este de origine maghiară și prevăzătoare pentru viitor, mai ales dacă se ține seama de neajunsurile făcute românilor în timpul ocupației știe că numai B.P.D. le poate garanta drepturile ca cetățeni liberi și ca atare este hotărâtă să voteze cu partidele din B.P.D.

... Legea electorală nu o comentează nimeni din populația rurală, mai ales că pătură de jos este în necunoștiință de cauză...

... Conferința de la Paris se comentează astfel: Ungurii care formează majoritatea locuitorilor vorbesc că deși Ardealul a rămas al României, aceasta e nesigură căci încă nu s-a încheiat conferința de pace. Marile națiuni nu se înțeleg, un război trebuie neapărat să sosească și ca atare Ardealul tot nu va rămâne al României. Populația nu se ferește a vorbi despre un inevitabil război iar România va fi ocupată de Rusia. Mulți români vorbesc că alegerile se vor face numai atunci când rușii vor ordona...

Comandant sector

Plut, maj. (...) ¹⁷⁾

Sectorul de jandarmi Covasna

Către,

Legiunea de Jandarmi Trei Scaune

Bir. Poliției

... Platforma B.P.D. este bine primită de populație. U.P.M. a început să facă opinie separată, în raza sectorului s-a observat că face mare propagandă dorind să meargă pe liste separate. Prin aceasta ea arată populației maghiare că ei nu îi trebuie nici un partid în afară de conducere și de o administrație maghiară totală. Ea speră că prin aceasta să amelioreze situația Transilvaniei ca urmare a pierderii ei de către Ungaria.

... Se poate sconta în reușita alegerilor pe întreaga populație de pe raza acestui sector dacă U.P.M. nu va ieși din B.N.D. formând un partid separat. U.P.M. este cel mai activ partid și de ea depinde reușita în alegeri a Guvernului

Comandant sector

Plut, maj. (...) ¹⁸⁾

Secția de jandarmi Ozun - 23 oct. 1946

Către, Legiunea de Jandarmi Trei Scaune

... Platforma program a Blocului Partidelor Democrate a prins destul de bine în masele populației mai puțin în localități ca Lunca Călnicului și Băcel care încă nu s-a încadrat pe linia democratică a Guvernului. În acestea nu se întrevede reușita în alegeri, fiind comune pur românești. Ele așteaptă din partea Guvernului mai mult ajutor material.

... Opoziția lui Maniu și Brătianu se manifestă prin echipe ce colindă cu mașinile comunele în timpul nopții afișând lozinci și manifeste insulătoare la adresa Guvernului ca "Trăiască Maniu ", "Jos Groza și comuniștii ".

... Astfel, Partidele din B.P.D. acționează în mod intens și fățiș ... În comune a fost sărbătorită cu mult fast ziua ARLUS-ului.

Comandant sector

Plut, maj. (...) ¹⁹⁾

Legiune de jandarmi Trei Scaune

Dare de seamă cu privire la situația politică - 8 noiembrie

... Toate partidele B.P.D. activează în mod egal și cu real folos pentru reușita în alegeri. Se poate conta sigur pe reușita în alegeri a U.P.M., după care urmează P.C.R., P. Social Democrat și Frontul Plugarilor.

... Regiuni unde Guvernul nu ar reuși în alegeri sunt numai comunele cu populație românească unde trebuie să se facă mai multă propagandă din partea B.P.D.

... Partidele de opoziție nu au sedii, propaganda lor se face de la om la om... În general situația politică pe raza acestei legiuni este favorabilă Blocului Partidelor Democratice.

*Comandantul Legiunii
Maior (..)²⁰⁾*

*Comandamentul unic al jud Trei Scaune
Nr 29 din 18 noiembrie 1946
Către,
Legiunea de jandarmi*

Cu onoare vi se trimite Ordinul Nr. 39250 din 18 Noiembrie 1946 al Ministerului de interne de care veți lua cunoștință și dispune executarea înocmai considerând că din momentul de față organele din subordine se consideră mobilizate pentru ca alături de forțele democratice să apere libertățile și regimul democratic.

*Comandamentul unic Trei Scaune
Prefect (..)*

Copie Nr. 39250 din 18 noiembrie 1946

Urmare ordinului circular nr 39275 de astăzi transmis comandamentelor regionale, se atrage atenția că în diferitele părți ale țării elemente reacționare din partidele istorice, în urma directivelor primite, sub pretextul neprimirii certificatelor de alegător s-au dedat la acte de agresiuni și tulburarea ordinii. Cu această ocaziune, autoritățile jandarmerești cât și cele administrative nu au avut o atitudine fermă și hotărâtă ceea ce conduce la realizarea planurilor reacțiunii de a tulbura ordinea pe timpul alegerilor. Se atrage din nou atenția cu toată insistența asupra datoriei pe care o au organele judecătorești și polițienești precum și cele administrative de a păstra ordinea și de a lovi fără cruțare pe toți care încearcă să tulbure ordinea publică. Nu se va avea menajamente pentru acei care încalcă legile țării și vor să creeze în acest mod complicații serioase. Autoritatea va fi păstrată neștirbită și făcută simțită în orice împrejurare. Cu începere din acest moment organele de ordine se consideră mobilizate pentru ca alături de forțele democratice să apere libertățile și regimul democratic.

*Ministrul Afacerilor Interne
Teohari Georgescu ²¹⁾*

Câteva concluzii se impun. În primul rând este de evidențiat prestigiul de care se bucurau Partidul Național Liberal și Partidul Național Țărănesc în rândul electoratului românesc. Cele două partide s-au situat în fruntea acțiunilor politice pentru făurirea statului național unitar român a unificării administrative și a reformelor democratice. În Transilvania cel puțin, P.N.Ț., Iuliu Maniu în speță, s-a bucurat de un respect deosebit cu atât mai mult, cu cât după Marea Unire românii ardeleni au cunoscut libertățile democratice firești, readuși fiind la sentimentul că viețuiesc în propria țară, la demnitatea umană și națională. Dimpotrivă, după 1944, când partidul comunist reîntra în legalitate, datorită componenței eterogene și a

politicii antinaționale, în spiritul „internaționalismului proletar”, a imitării sistemului stalinist în contextul servilismului față de ocupanții sovietici (cu acordul tacit al aliaților occidentali), aici s-au înregimentat o serie de elemente antistatale și antiromânești.

Nu avem temeiuri să privim cu îndoială veridicitatea datelor din rapoartele legiunii de jandarmi, chiar dacă ele cuprind exagerări de felul „Programul Platformă al B.P.D. este bine văzut de populație” căci în alte materiale se precizează că „Legea electorală nu este cunoscută de populație”!

Mai mult chiar, surprinde realismul cu care sunt consemnate datele și fundamentale ale problemei în condițiile regimului de ocupație în care guvernarea instaurată la 6 martie 1945 manifesta sub presiuni din exterior o asemenea politică prin care instituții fundamentale ale statului democratic, de drept, deveneau instrumente ale regimului totalitar de tristă amintire a anilor '50 cu dureroase și îndelungi consecințe.

Epurată treptat de cadrele cele mai competente devotate spiritului de drept (printre care și generalul Constantin Anton), jandarmeria, cu remarcabile tradiții istorice, a fost de altfel desființată temporar spre finele anului 1948.

NOTE

1. Arhivele Naționale Covasna, *Fond Legiunea de Jandarmi Trei Scaune*, dos. 188/1946, ff. 197-198
2. *Ibidem*, f 245
3. *Ibidem*, f 259
4. *Ibidem*, f 265 .
5. *Ibidem*, f 262
6. *Ibidem*, f 266
7. *Ibidem*, f 269
8. Arhivele Naționale Covasna, *Fond Legiunea de Jandarmi Trei Scaune*, dos. 188/1946, f 271
9. *Ibidem*, f 272
10. *Ibidem*, f 273
11. *Ibidem*, f 299
12. *Ibidem*, f 304
13. *Ibidem*, f 336
14. *Ibidem*, f 347 .
15. Arhivele Naționale Covasna, *Fond Legiunea de Jandarmi Trei Scaune*, dos. 188/1946, f 351
16. *Ibidem*, f 361
17. *Ibidem*, f 373
18. *Ibidem*, f 385
19. *Ibidem*, ff 413/414
20. *Ibidem*, f 425
21. *Ibidem*, f 441

THE POLITICAL PARTIES IN THE DISTRICT OF TREI SCAUNE AND THE STATE OF MIND OF THE POPULATION IN THE 1946 ELECTION YEAR ACCORDING TO THE REPORTS OF THE GENDARME LEGION (Abstract)

The Trei Scaune Gendarme Legion was created during the proces of administrativ unification of România, after the Great Union, as an institution of public order with a grea role in the state

authority. Serving the state interest, the Gendarmerie through his statute adopted an attitude apart from political fights till it's dissolution in 1948.

After the liberation of the district of Trei Scaune from foreign occupancy in 1944, the Gendarme Legion was among those institutions that were called to establish the Romanian state's authority in the area.

The reports of the Gendarme Legion, marked by objectiveness, reflected the political life during the summer and autumn of 1946 as well as a much larger of the problems including social and material conditions of the population, interethnic relationship, and also the state of mind in the district.